

Aktualijos

LDS Tarybos nariai susirinko į pirmąjį posėdį

Lilijos Valatkienės nuotr.

LDS papildė 50 naujų narių

Jais tapo:

1. Alčauskis Dovydas
2. Alejūnas Benas
3. Alšauskienė Kristina
4. Bernotaitė Greta
5. Drižiūtė-Malinauskienė Lina
6. Dūdėnienė Irminda
7. Endriekus Gediminas
8. Evseičkaitė-Saurazienė Gitana
9. Ganusauskaitė Mykolė
10. Grigoravičienė Erika
11. Griškšaitė Monika
12. Indriūnaitė Rūta
13. Yukhanyan Tigran
14. Januškaitė Evelina
15. Judakova Oksana
16. Junčienė Evelina
17. Jundulaitė Rasa
18. Juozelskytė Silvija
19. Katiliūtė Audronė
20. Kaunaitė Adelė Liepa
21. Kazlauskaitė Karina
22. Kisarauskaitė Aistė
23. Klimas Edvinas
24. Krikštopaitė Monika
25. Laurinavičienė Aušra
26. Lopas Augustas
27. Lukoševičiūtė Simona
28. Manukian Donara
29. Marčiulynaitė Gintarė
30. Matonis Artūras
31. Maziliauskienė Monika
32. Murauskaitė Renata
33. Naunikaitė Agnė
34. Paukštienė Aušra
35. Paulauskaitė-Ramonaitienė Kristina
36. Pauliukas Mindaugas
37. Rusys Danielius
38. Selmistraitytė Laura
39. Seselskas Andrius
40. Simanavičius Vidas
41. Sorakaitė-Ramanauskienė Rosanda
42. Šermukšnytė Gabrielė
43. Šešelgytė Kotryna
44. Šiupšinskas Lukas
45. Tolutis Vytenis
46. Tumienė Erika
47. Vitkutė Jolanta
48. Zubrys Gintaras
49. Žilėnaitė Simona
50. Žuramskienė Eglė

Lietuvos dailininkų sąjungos ataskaitinė-rinkiminė konferencija, vykusią 2016 m. balandžio 29 dieną, patvirtino tokios sudėties LDS Tarybą: Kazimieras Paškauskas, Birutė Zokaitytė, Ugnė Žilytė, Arūnė Tornau, Linas Liandzbergis, Bronius Gražys, Gintautas Vaičys, Indrėja Raudonikytė, Eugenijus Nalevaika, Antanas Obcarskas, Saulius Paliukas, Dalia Truskaitė, Aušra Jasiukevičiūtė, Gvidas Raudonius, Žydrutė Ridulytė, Vaiva Kovieraitė, Tomas Rudokas, Arūnas Sakalauskas, Virginijus Viningas, Algimantas Stanislovas Kliauga, Edita Utarienė. Savo pirmininke LDS nariai antrai kadencijai vėl išsirinko vitražo dailininkę Editą Utarienę.

Laimos Oržekauskienės-Ore darbo pelniuso sidabro medalį fragmentas.

Tekstilinės Laimos Oržekauskienės-Ore pergalė Lodzės tekstilės trienalėje

Lietuvos dailininkų sąjunga, bendradarbiaudama su Lodzės tekstilės muziejumi ir tarptautinės Lodzės tekstilės trienalės rengimo grupe, šiemet dalyvavo 15-oje tarptautinėje Lodzės tekstilės trienalėje, kurioje Lietuvai atstovavo žymi tekstilininkė Laima Oržekauskienė-Ore ir gerai žinoma tekstilės meno grupė „Baltos kandys“. Pagrindinės parodos atidarymas ir pristatymai vyko 2016 m. gegužės 9–10 d. Jame dalyvavo ir mūsų šalies atstovės. Paroda Centriniam Lodzės tekstilės muziejuje vyks iki 2016 m. spalio 30 d. Šiemet Laima Oržekauskienė-Ore Lodzės tekstilės trienalėje pelnė sidabro medalį už darbą „Dedikacija tėvui. Vilniaus m. ligoninė. Palata Nr. 1“ (2013).

EVELINA JANUŠKAITĖ

Iš viso Lodzės trienalėje pristatyti 136 menininkai iš 46 pasaulio šalių. Trienalės organizatoriai sudarė tarptautinį komitetą ir išrinko nacionalinius kiekvienos šalies konsultantus, kurie, atsižvelgdami į reprezentatyviausių tos šalies tekstilės meno kūrėjų kontekstą, turėjo garbę deleguoti savo šalies atstovus. Lietuvos nacionaline konsultante 15-oje Lodzės tekstilės trienalėje buvo pakviesta tapti LDS pirmininke Edita Utarienė. Siekdami kuo profesionalesnės parodos kokybės, trienalės organizatoriai kelia ypą aukštus reikalavimus dalyviams, todėl LDS buvo sudaryta kompetentinga komisija, siūliusi kandidatus ir

balsų dauguma išrinkusi Lietuvos atstovus. Komisiją sudarė žymios tekstilės menininkės, anksčiau dalyvavusios Lodzės trienalėje, Eglė Ganda Bogdanienė ir Severija Inčirauskaitė-Kriaunevičienė bei dailėtyrininkės Nijolė Nevčesauskienė, Lijana Natalevičienė ir Kotryna Džilavjan.

Komisijos sprendimu, į trienalę deleguotas Laimos Oržekauskienės-Ore 13 darbų ciklas „Dedikacija tėvui. Vilniaus m. ligoninė. Palata Nr. 1“ (rankinis audimas, skaitmeninis atspaudas, sintetinis pluoštas, 52x36 (13 vnt.) ir grupės „Baltos kandys“ (narės: Austė Jurgelionytė-Varnė, Karolina Kunčinė, Miglė Lebednykaitė, Rasa Leonavičiūtė, Laura Pavilonytė-Ežerskienė, Julija Vosyliūtė)

tęsinys 2 psl. →

Edukacinis projektas „Mano Lietuva“ atskleidžia jaunuosius talentus

Lietuvos dailininkų sąjunga (LDS) – didžiausia Lietuvos vizualaus meno kūrėjų vienijanti organizacija Lietuvoje, kuri įvairiais būdais propaguoja dailės sklaidą, rengia profesionalaus meno projektus. LDS bendradarbiauja su pasaulietiška veikiančia organizacija – Šv. Kazimiero ordinu, kurios viena misijų – aktyviai dalyvauti visuomeninėje, švietėjiškoje, kultūrinėje veikloje. Bendri interesai skatinti Lietuvos kultūrą ir puoselėti vertybes bei stiprios veiklos patirtis lėmė, jog jau anksčiau Šv. Kazimiero ordino organizuoti vaikų dailės konkursai buvo išplėtoti, papildyti ir suformuoti į naują kompleksinę tęstiną edukacinį projektą.

Projektai

Skatinant vaikų kūrybinę raišką šiuo projektu siekiama įprasminti mūsų šaliai svarbias datas, ugdyti patriotiškumą, tautiškumą, puoselėti dailei gabių vaikų saviraišką, jų kūrybingumą. Vykdoma projekto edukacinė, švietėjiška veikla stiprina vaikų istorines žinias ir meninius gebėjimus, skatina kolektyvinei veiklai, produktyviam kultūriniam laisvalaikio leidimui.

tęsinys 3 psl. →

„Zakhor. Žydiškojo Vilniaus įvaizdžių topografija“ keliauja per pasaulį

Keiptauno Žydų muziejuje gegužės mėnesį atidaryta keliaujanti šiuolaikinės lietuvių tapybos ir fotografijos paroda „Zakhor. Prisimink. Žydiškojo Vilniaus įvaizdžių topografija“. Ši paroda jau buvo eksponuota Vilniaus miesto rotušėje ir Konrado Adenauerio fonde Berlyne. Šių metų balandžio mėnesį Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės namuose Vilniuje buvo pristatytas keturiomis kalbomis išleistas parodos katalogas. Po parodų Pietų Afrikos Respublikoje ekspozicija vyks į Izraelį, Argentina ir kitas šalis, kuriose gyvena gausios litvakų bendruomenės.

Parodoje, kuri skirta žydiško Vilniaus istorijos reminiscencijoms tapyboje ir fotografijoje, prisimenamas Vilnius kaip vienas didžiausių Rytų Europos žydų religinių ir kultūrinių centrų. Multikultūris miestas, simboliškai vadintas Lietuvos Jeruzale, turėjęs savo „100 sinagogų miesto“ mitą bei realybės. Mies-

tas, kuriame gyveno ir kūrė žymūs žydų tautybės mokslininkai, filosofai, rabinai, intelektualai, leidėjai ir menininkai.

„Žydiškojo Vilniaus įvaizdžių topografija“ – ne tik vizualinės mūsų istorijos refleksijos, bet ir šiandien miesto ateičiai užduodami klausimai. Ar kada šis miestas vėl garsės savo tolerancija,

papildydamas laisvos dvasios Europos miestų žemėlapi? Parodą Keiptaune atidarė Pietų Afrikos žydų muziejaus direktorius Gavinus Morrisas, parodos kuratorės Gabrielė Žaidytė ir Elke-Vera Kotowski, Konrado Adenauerio fondo atstovai, Lietuvos ambasadorė Pietų Afrikoje Sigutė Jakštontytė. Per atidarymą

Parodos „Zakhor. Prisimink. Žydiškojo Vilniaus įvaizdžių topografija“ atidarymas Keiptaune.

Henriko Gulbino nuotr.

Atgarsiai

Lietuviška Arvydo Kašausko tapyba

Ką tik turėjome galimybę sostinės Savicko galerijoje mėgautis Arvydo Kašausko sukurtais paveikslais. Dabar ši paroda džiugina klaipėdiškius. A. Kašauskas yra lietuvių tapytojas. Tuo galima ne tik pradėti, bet ir baigti šio dailininko kūrybos pristatymą. Bet vis dėlto pasitikslinkime – kodėl „lietuvių“ ir kodėl „tapytojas“.

VIDAS POŠKUS

Pradėkime nuo antrojo termino – 1) apie Arvydo Kašausko TAPYBĄ.

Kašauskas yra baigęs monumentališios tapybos studijas tuomečiame Lietuvos valstybiniame dailės institute (dabar – Vilniaus dailės akademija). 1982 metais jis apsigynė diplomą, sukūręs freską „Darbas ir mokslas“, Viršuliškių mokykloje-internate. Šis faktas, norime mes to, ar ne, yra palikęs neišdildomą žymę ant kiekvieno Arvydo kūrinio. Nesvarbu, aliejiniais dažais ant drobės, pastelėmis ar anglimi ant kartono, popieriaus visa tai būtų padaryta. Net piešinys ar pastelė savo konstruktyvumu regisi kaip paruošiamosios studijos sieninės tapybos kompozicijoms, nekaltant jau apie paveikslus (aliejus, drobę), primenančius kuo tikriausią *al fresco*.

Kodėl taip yra?

Nes A. Kašausko tapyba yra monumentalė. Apibendrinimas, net didybė tvinkčioja ir mažesniame, kameriškai miniatiūriniame ir dideliame, tarytum iš kokios sienos išpjautame formate.

Freskiškas yra A. Kašausko dažų tepimas. Regisi, kad jis aliejumi sujungtus pigmentus ne tepa teptuku, o glaisto, montuoja, net įtrina mentelėmis ar kokiais nors specialiais įrankiais. Tokį įspūdį kuria paveikslų faktūra. Iš tiesų tai yra kuo tikriausi bei normaliausi tapybiniai teptukai – ir nereikia apsigauti.

Be to, lyg nuo itališkojo Renesanso – šviesaus ir giedro kolorito, jo nuotaikos bei atmosferos – yra atsispindėjęs Arvydo spalvinis mąstymas / matymas. Tai kuo tikriausias *Quattrocento* spalvų aidas, tolimi sieninės tapybos klestėjimo prisiminimai. Čia nėra nieko neįprasto ir keisto, ir ypač prieštaraujancio minėtajame A. Kašausko lietuviškumui. Telieta prisiminti renesansinį Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajorijos mitą apie romėnišką jos kilmės šaknis (esą imperatoriaus Nerono laikais į Baltijos pakrantę itališkieji lietuvių didikų protėviai atvyko patricijaus Palemono vedami). Tad galima deklaruoti, jog A. Kašausko, kaip menininko, kūryboje reinkarnaciniu būdu atgimsta itališkieji vaizdiniai ar bent jų ilgesys. Tai suponuoja tvirtos, konstruktyvios kompo-

zicinės struktūros *a la Luca Signorelli* ir spalvos (ten pasitaikantys pigmentai – tokie kaip natūrali ar deginta siena, taip pat umbra – veikia kaip iškalbingiausi argumentai).

Iš viso šito kyla antrasis, natūralus klausimas – 2) kiek / ar A. Kašausko tapyba yra LIETUVIŠKA? Lietuviška ji yra ne tik dėl jos romėniškumo (juk patys suprantame, jog tai tik graži literatūrinė metafora, bet ne rimtas mokslinis faktas!) ar todėl, kad Arvydas yra lietuvis, gimęs Vilniuje, baigęs mokslus minėtame Institute / Akademijoje.

Lietuviškas charakteris slypi pačioje dailininko tapybos plastikoje – nesukubrijoje, santūrioje, bet kartu su užslėpta „emocijų bomba“. Ypač tai ryšku abstrahuotuose peizažuose, pusiau abstrakčiose, taštinėse, gestiškose

Parodos atidaryme Savicko galerijoje (iš kairės): dailininkas A. Kašauskas, menotyrininkas V. Poškus, galerijos vadovas R. Savickas ir Europos parlamento narys P. Auštrevičius. Lilijos Valatkienės nuotr.

Atmintis

skambėjo žinomo lietuvių džiazo muzikanto Kęstučio Vaiginio atliekamos improvizacijos. Ekspozicijoje rodomas Henriko Gulbino sukurtas trumpo metro filmas, kuriame dokumentuojami jau įvykę parodos pristatymai. Atidarymo išklmės sulaukė ypatingo publikos dėmesio, renginyje dalyvavo ne tik gausios Pietų Afrikos litvakų ir lietuvių bendruomenės, bet ir kiti Keiptauno gyventojai bei miesto svečiai.

Vienas parodos iniciatorių, Moses Mendelssohno Europos žydų tyrimų centro Potsdame steigėjas prof. Julius Schopsas sakė: „Aš džiaugiuosi šia paroda. Tais darbais, kuriuose pasakojama apie dabar jau tik įsivaizduojamą žydiškąjį Vilnių.“

Pietų Afrikos Žydų muziejuje, Keiptaune, veikiančioje parodoje „Zakhor. Prisimink. Žydiškojo Vilniaus įvaizdžių topografija“ eksponuojama lietuvių tapytojų ir fotografų darbai, kuriais lietuvių menininkai pasakoja apie savo asmeninį, intymų santykį su daugiautautės Lietuvos sostinės praeitimi.

„Mano darbai šioje parodoje primena vaikystėje sutiktų žydų netektis. Jie nepateko į koncentracijos stovyklas,

jų nežudė, jie išvažiavo, išnyko, jų likimų nežinau. Atrodo, lyg miestas neteko kažko labai svarbaus, artimo, Vilnius tapo nebetoks spalvingas“, – teigė parodoje dalyvaujanti tapytoja Arūnė Tornau.

***

Projekto menininkai: Kunigunda Dineikaitė, Bronius Gražys, Audrius Gražys, Algis Griškevičius, Adomas Jacovskis, Aleksandra Jacovskytė, Jolanta Kyzikaitė, Linas Liandzbergis, Vilmantas Marcinkevičius, Eva Pohlke, Raimondas Savickas, Adasa Skliutauskaitė, Alonas Štelmanas, Arūnė Tornau.

Parodos kuratoriai: Linas Liandzbergis, Gabrielė Žaidytė, Elke-Vera Kotowski.

Projekto rengėjai: LR kultūros atašė Vokietijoje, Moses Mendelssohno Europos žydų studijų centras (Potsdama).

Projekto partneriai: Dailininkų sąjungos galerija, Konrado Adenauerio fondas, LR Kultūros ministerija.

Projekto rėmėjai: Geros valios fondas, Lietuvos kultūros taryba, Moses Mendelssohno fondas, VŠĮ Šiaurės Jeruzalė.

„Dailėraščio“ inf.

Tekstilinės Laimos Oržekauskienės-Ore pergalė Lodzės tekstilės trienalėje

← pradžia 1 psl.

kūrinys „Suktinis“ (kinetinė instaliacija, šilkas, video, 2015). Kūrinys simbolizuoja įvairiose tradicijose egzistuojantį universalų sukimosi aplink ašį ritualą, įtvirtintą priešybinių jungtį, suvienijantį skirtingus pradus. Šią kinetinę instaliaciją, sudarytą lyg iš daugybės rato stipinų, suvertų iš įvairiaspalvių, margų šilko rutuliukų, papildė videofilmai, kurie, pasak autorių, taip pat kalba apie tarpkultūrinę patirtis, atsirandančias šių dienų kontekste. Tai ne kūrybos proceso dokumentika, o pačios kūrinio idėjos raiška – įvaizdinta gyvenimo tėkmė, pulsuojanti audiovizualinė medija.

Trienalę lydinti daugiau nei 90 įvairių parodų išsidėstė per visus 2016 m., tad renginys išties plačiai buvo pristatomas ir Lenkijoje, ir užsienyje.

Laima Oržekauskienė-Ore jau dalyvavo 10-ojoje Lodzės tekstilės trienalėje 2001 m., taip pat 13-toje trienalėje 2010 m. Lodzėje yra surengusi ir personalinę parodą. Meninin-

kompozicijose, kur Arvydas leidžia išsilaisvinti potėpiui ir jam emocijonuoti savo nuožiūra bei ritmu.

Toks pats chrestomatiškai tipiškas lietuviškas temperamentas yra išreikštas ir pačia tematika – naratyvu bei siužetinėje linijoje. A. Kašausko tapyba yra iš daugybės serijų ir atskirų kadrų sudėliotas reportažas apie Lietuvą, lietuviško kraštovaizdžio dokumentacija ir net tyrimas. Tapytojas keliauja po kraštą, regi jos miestelius ir bažnytkaimius, miškus

kės tapiserijų ciklas „Dedikacija tėvui. Vilniaus m. Igoninė. Palata Nr. 1“ kvestionuoja egzistencinį patyrimą. Darbai monochrominiai, juose stambiu planu eksponuojamas sulankstytas auksas – tarsi paskutinė medžiaga, lietus kūną, balansuojanti tarp gyvybės ir mirties, tarp realybės ir fikcijos. Tai vieno pojūčio, akimirkos sustabdymas, išnykimo akivaizdoje simbolizuojantis amžinybę. Daugelyje parodų pristatytas kūrinys sulaukia didelio susidomėjimo, yra įvertintas ne vienu apdovanojimu. Šį kartą – ir pelnytas sidabro medalis 15-ojoje Lodzės tekstilės trienalėje.

Laima Oržekauskienė-Ore – VDA KDF profesorė, ilgus metus buvusi Tekstilės katedros vedėja, Kauno bienalės vadovė, savo kolekcijoje turi kone 10 itin reikšmingų apdovanojimų. Yra dalyvavusi apie 70 nacionalinių ir tarptautinių grupinių parodų, bienalių, trienalijų, per 12 simpoziumų, surengusi daugiau nei 10 personalinių parodų.

ir pievas, pelkynus ir upes, atskirus viso to fragmentus bei platesnes panoramas (nekomentuosime jų tipiško bruožo, nes tam juk žiūrovams ir pateikiami paveikslai), ir tai fiksuoja. Įamžina. Pastarasis pasakymas ypač tikslus, kadangi A. Kašausko nutapyti vaizdai sustingsta, nutvieksti saulės šviesos ir įvertinti tapytojo žvilgsnio, – tam, kad liktų amžinybėje. Toks yra vienas iš pirmųjų, esminių pačios tapybos tikslų. Štai todėl Arvydas Kašauskas ir yra lietuvių tapytojas.

A. Kašausko nutapyti vaizdai sustingsta, saulės nutvieksti ir įvertinti tapytojo žvilgsnio.

„Individualistų“ pavasario impresijos

Septynios parodos ir specialiai Birštono kurorto 170-ies metų jubiliejui skirtas pleneras – tai Lietuvos dailininkų sąjungos vizualiųjų menų grupės „Individualistai“ kūrybinė dovana vis gražėjančiam miestui.

LILIJA VALATKIENĖ

Kūrybinė draugystė

Vasaros pradžioje Birštono kurortas šventė 170-ies metų jubiliejų, kurio iškilmes nuspalvino tapytojai, dvi savaites gyvenę pagauti kūrybinio impulso.

Grupės pirmininkas ir parodų kuratorius tapytojas Algimantas Stanislovas Kliauga neslėpė pasirengimo jaudulio ir užgriuvusių rūpesčių: „To dar nėra buvę, kad vienu metu viename mieste duris atvertų septynios dailės ekspozicijos. Beje, tai nenuilstančios merės Nijolės Dirginčienės idėja.“

Kultūrinis gyvenimas įgavo pagreitį Birštono savivaldybei pradėjus vadovauti Nijolei Dirginčienei. Ilgametis Birštono džiazo festivalis, Lietuvos muzikų draugijos renginiai, dailininkų parodos kurortą garsina ne mažiau nei jo gydyklos ir sanatorijos.

„Individualistų“ draugystė su Birštonu prasidėjo 2014 metais. Lietuvos dailininkų sąjunga pasirašė bendradarbiavimo sutartį su „Vermės“ sanatorija, surengė pirmąjį plenerą ir atskaitinę parodą.

Šiomet „Individualistai“ atidarė septynias ekspozicijas: tapybos parodą Birštono savivaldybės salėje, Tarptautinę ekslibriso parodą, skirtą M. K. Oginskio jubiliejui Birštono miesto muziejuje, Aloyzo Stasiulevičiaus tapybos ir piešinių parodą Sakralinio meno muziejuje, Gražinos Vitartaitės tapybos parodą „Karališkojoje rezidencijoje“, Svajūno Armono tapybos parodą „Eglės“ sanatorijos konferencijų salėje, bendrą „Individualistų“ grupės narių tapybos parodą „Vermės“ sanatorijoje ir visų plenero dalyvių darbų, šiemet sukurtų Birštone, tapybos parodą „Kurhauze“. Plenero nutapyti devynių autorių paveikslai atspindi pagrindines meninių ieškojimų kryptis bei savitą kiekvieno autoriaus braižą, interpretaciją įvairovę. Dailininkai gilina sielą į tapybos meno specifiką, ieško sau artimų temų, išreiškia skirtingą požiūrį į tradicijas ir nūdienos santykį. Savo darbais jie kviečia polemizuoti apie meno perspektyvas, prasmę ir kūrėjo vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje. Visos parodos veiks iki birželio 15 d.

Atostogos ar darbas?

„Kai kas plenerinę tapybą vertina kaip smagias atostogas, kai kas laiko

rimtu darbu. Viskas priklauso nuo individualaus dailininko požiūrio, – sakė „Individualistų“ grupės pirmininkas, plenero vadovas Algimantas Kliauga. – Vienam dailininkui svarbu iš karto matyti rezultatą, kitas parsiveža eskizų ateičiai, trečias, naudodamas sukauptą medžiagą, kuria grįžęs į savo dirbtuves. „Individualistai“ irgi ne išimtis. Bet kokiu atveju surinkta medžiaga, patirtas įspūdis lieka ir pasitarnauja ateičiai.“

Savo interpretacijos šiemet Birštone ieškojęs Svajūnas Armonas prisipažino, kad paprastai iš plenerų parsiveždamo nemažai idėjų, o ir vykdamas į juos turėdamo išankstinių sumanymų, užduočių, tad ne visada tapydamo iš natūros. Šį kartą pavasario sprogimas sujaukė jo planus. „Vaikščiojau, šnipinėjau gamtą, uodžiau jos aromatus, gėrėjaisi žydėjimu, o taipiau uždaroje erdvėje. Tačiau iš atminties greitai, įspūdžio pagautas, lyg bijodamas ką praleisti ar pamiršti. Kai kuriuos pavasario žiedus užfiksavau nuotraukose. Beje, fotografiją laikau savotišku eskizu, vėliau pasitikslinant, atgaivinant reginį nebaisu leistas į improvizacijos kelionę. Obelių, kaštonų, alyvų žydėjimas šiame plenero mane labai veikė, tad nusprendžiau vakarais grįžti ir susikoncentruoti prie savo drobės, o nestovėti jausmų nublokštam su molbertu saulės atokaitoje“, – prisimena S. Armonas.

Svajūnas savo drobėse sukūrė savitą situaciją, žydėjimo inspiruotas gausiai pažėrė lyrinių siužetų. Tapytojas prisipažįsta, kad natūroje matydamas gražų motyvą, paveikslą jis visada perkuria savaip, interpretuoja, nemėgsta situacijos atkurti pažodžiui. Siužetą dailininkui dažnai pasufleruoja pastebėtos situacijos, o savo darbą prie molberto jis įvardija kaip tapybą jausmu.

„Su gamta nepasigalynėsi, ją reikia perprasti, peržaisti ir surasti savo interpretaciją“, – pritaria jam A. Kliauga. Dailininkas Aloyzas Stasiulevičius sako, kad talentingiausias gamtos tapytojas yra Dievas, kurio nepavyko nurungti nė vienam menininkui. Todėl jis visada tapo patalpose, bet įkvėpimo semiasi stebėdamas saulėlydį, skaičiuodamas žvaigždes, klausydamasis bičių dūzgesio, upelio čurlenimo ar vargonų muzikos bažnyčioje. Iš visų gamtos dovanotų garsų jis drobėje kuria savo simfoniją.

Komforto zona

„Individualistų“ grupės narys Aleksandras Vozbinas, per dvidešimt metų organizavęs nemažai plenerų, mėgsta ir pats aktyviai juose padirbėti. „Plenerinė tapyba, XIX amžiuje užgimusi Prancūzijoje, persikėlusi į Daniją, Vokietiją bei kitas šalis, klestėjusi ir Nidos menininkų kolonijoje, iš esmės yra kūrybinės menininkų stovyklos. Užgimusi idėja kurti bendruomenėse, ištrūkus į gryną orą, šiandien įgauna vis didesnę pagreitį. Įdomu tai, kad dailininkų susibūrimams nebeteri reikšmės nei sniegas, nei šaltis ar kitos gamtos išdaigos. Plenerai – savotiški seminariai, kuriuose dailininkai nesislapsto, dirba atvirai, dalijasi patirtimi, džiaugiasi rezultatais. Tai tam tikra bendravimo forma, nepakeičiamas dalykas žmogiška prasme, kurį reikia labai vertinti“, – mūsų diskusijoje kalbėjo A. Vozbinas.

Iš esmės būdami individualistai, pleneruose dailininkai pasikeičia. Veiduose dažniau nušvinta šypsena, sumažėja sarkazmo dozė, atsiranda noras bendrauti.

Svajūnas Armonas. „Susitikimai prie šaltinio“.

Atgarsiai

Pasak Aleksandro Vozbino, aplinkos pakeitimas ir maksimalus susikoncentravimas, kai nebereikia galvoti apie pašalinius dalykus, dailininką panardina į komforto zoną. Belieka gilintis tik į tapybą, į subrandintas temas. „Tapyba iš natūros man, – kaip grojimas iš natų. Per kiekvieną plenerą ką nors sukuriu iš gamtos. Taip ir susikauptė įdomi kolekcija“, – prisipažino Aleksandras.

Daug ką tapytojui pasufleruoja aplinka. Pavyzdžiui, Birštono gėlių vazonai, mineralinio vandens biuvetės, purvo vonių tematika, kurorto architektūra užmetė tapytojus ant kūrybinės bangos, kurios kituose pleneruose nepamatysi. Birštono plenero unikalus individualumas atspindėjo Gražinos Vitartaitės, Prano Gudaičio, Algimanto Kliaugos, Svajūno Armono drobėse, o Aleksandro Vozbino ir Jono Daničiaus darbuose linksmai nuskambėjo sveikatinimosi bei kurortinių romanų gaida.

Vienam natūra yra medžiaga, su kuria laisvai dirbama, kitam – perfravimo terpė. „Kelių yra daugybė, bet iš esmės kūrėjui labai sveika keisti vietą, atsišviežinti. Esu labai patenkintas, kad Algis Kliauga organizuoja tokį plenerą Birštone jau antrą kartą. Mūsų visa kū-

rybinė grupė džiaugiasi turėdama geras sąlygas kūrybai. Kai dėl nieko nereikia sukti galvos, galima pasiekti gerų rezultatų. O impulsai veikia stipriai, to nenuginčysi“, – teigė A. Vozbinas.

Apie sugyvenimą ir jausmus

Pasigilinę į kūrybos rezultatus, tapytojais prisipažino, kad rezultatas visada yra slidus, sunkiai apčiuopiamas dalykas. Vieniems pavyksta ką nors padaryti iš karto, kiti grįžę kuria, tobulina, neretai ir „užkankina“ kūrinius.

Stebėjau dailininkų vienbalsį sutarimą, pasiilgtą norą bendrauti, patarti, domėtis kolegų kūryba ir pagalvojau, kad net ir didžiausiam vienišui atsiranda būtinybė atsiverti, nebijoti savo jausmų ir dalytis. Dalytis duona, vynu ir jaukumu.

„Smagu matyti dirbančius kolegas. Šį kartą mane nustebino Svajūnas Armonas savo produktyvumu. Jo darbai gimsta vienas po kito. Jie tikrai jautrūs, gražūs, nuoširdžiai džiaugiuosi juo. Visi Birštono plenero dalyviai dirba draugiškai, nesislepia vienas nuo kito. Manau, kad esame draugiški individualistai, nenuodijame vienas kito“, – linksmai apibendrinio grupės sėkmę A. Vozbinas.

tesinsys 4 psl. →

Aleksandras Vozbinas. „Kurortinis romanas“.

Edukacinis projektas „Mano Lietuva“ atskleidžia jaunuosius talentus

← pradžia 1 psl.

Edukacinis tęstinis projektas startavo šių metų kovo mėnesį ir jau aplankė keturias mokymo įstaigas Lietuvoje. Jose, bendradarbiaujant su pedagogais ir įstaigų vadovais, buvo rengiami moksleivių piešinių konkursai, skirti minėtinoms, Lietuvai svarbios datoms pažymėti. Į projektą labai aktyviai jungėsi Vilniaus, Kėdainių, Panevėžio, Šiaulių miestų ir rajonų mokyklos. 2016 m. gegužės 3 d. projektas pristatytas Kėdainių daugiakultūriame centre – čia atidaryta Kėdainių dailės mokyklos auklėtinių paroda bei apdovanoti konkurso laureatai. Visiems konkurso dalyviams asmeniškai buvo įteikiami specialiai šiam projektui Šv. Kazimiero ordino sukurti dalyvio diplomai. Juos moksleiviams teikė projekto meno vadovė, LDS ir ordino narė, dailininkė Emilija Taločkienė bei projekto koordinatore, menotyryninkė Evelina Januškaitė.

Kėdainių daugiakultūriame centre parodos atidarymo metu vyko šventinis renginys. Išties išskirtinė erdvė – renovuotos buvusios sinagogos patalpos – suteikė jam unikalumo. Pristatyta paroda buvo dedikuota projekto „Mano Lietuva“ jauniems dalyviams, tačiau kartu ją svariai papildė ir dailininkės Emilijos Taločkienės kūrinių ekspozicija.

Jaunųjų dailininkų pasveikinti atvyko ir talentingieji kolegos – muzikinius numerius parengė muzikos mokyklos auklėtiniai. Sveikinimo kalbas tarė ir daugiakultūrijo centro direktorė, ir dailės mokyklos vadovė, ir projekto organizatoriai. Šv. Kazimiero ordino ir LDS padėkos raštai įteikti ir dailės mokyklos direktorei Vidai Burbulienei bei visiems mokytojams. Per renginį jau tradiciškai buvo deklamuojamas E. Taločkienės šiam projektui sukurtas eilėraštis „Mano Lietuva“.

Specialią padėką nuo Šv. Kazimiero ordino D. Magistro Henriko

Armoškos-Eismonto Kėdainių dailės mokyklai atvežė operos solistė, Šv. Kazimiero ordino švietimo ir mokslo tarnybos atstovė Sofija Jonaitytė, padovanojusi šventės dalyviams dainų apie Lietuvą bei šv. Kazimierą. Renginyje Šv. Kazimiero ordino komtūrė Danguolė Avižiuviene prizais taip pat apdovanojo laureatus, kurie buvo išrinkti Kėdainių dailės mokyklos sudarytos komisijos: Eglę Urbonavičiūtę (16 m., I vieta), Bernadetą Karpavičiūtę (14 m., II vieta), Mildą Petrauskaitę (15 m., III vieta), Ugnę Stašauskaitę (10 m., I vieta), Viltę Cibulskytę (10 m., II vieta), Igną Černikauską (9 m., III vieta). Už kūrybingumą ir puikų temos atskleidimą Kėdainių dailės mokyklos padėkomis apdovanoti: Vaita Lukošytė, Saulė Leikutė, Mykolas Šniukšta, Tautvydas Žukaitis, Pijus Macionis, Donata Banelytė.

Lietuvos dailininkų sąjunga Kėdainių dailės mokyklai įteikė padėką už dalyvavimą projekte, buvo padėkota mokyklos vadovybei, palankiai įvertinusiai šią gražią iniciatyvą, pedagogams, prisidėjusiems prie projekto

vykdymo bei sklaidos, skatinusiems moksleivius kurti, tėveliams, kurie palaikė, ir žinoma, visam būriui jaunųjų kūrėjų! Projekto koordinatore Evelina Januškaitė specialius prizus – knygas apie iškilus Lietuvos dailininkus – už ypatingą originalumą įteikė keturiems konkurso dalyviams.

Kėdainių dailės mokykla labai aktyviai įsitraukė į projektą. Džiugina gausus dalyvių skaičius bei sukurtų darbų meninė kokybė. Nors moksleivių piešiniuose dominuoja karalienės Barbaros, kunigaikščio Gedimino, karaliaus Mindaugo portretai, tačiau buvo ir nemažai originalių kompozicijų, pasirinktas netikėtas rakursas istorinei tematikai perteikti. Projektas pritraukė didelį vietinės žiniasklaidos, bendruomenės dėmesį.

Piešinius vienija bendra tematika, tačiau stebina technikų įvairovė: panaudotos skirtingos piešimo, koliažo, grafikos, tapybos technikos. Todėl parodoje esti vizualinė įvairovė – įdomu stebėti besiskleidžiantį kūrybingų moksleivių talentą, jų skirtingas menines strategijas ir būdus.

Projekto organizatoriai džiaugiasi dalyvių gausa ir aktyvumu bei tikisi, kad iš šių jaunųjų dailininkų išaugs profesionalių menininkų karta, kuri savo darbais ir kūryba prisidės puoselėjant Lietuvos kultūrą ir garsins šalies meną ne tik Lietuvoje, bet ir svetu.

Trys, komisijos nuomone, geriausi piešiniai, kartu su kitų dalyvaujančių mokymo įstaigų laureatų darbais bei E. Taločkienės kūrinių kolekcija dalyvaus bendroje parodoje „Mano Lietuva“, kuri atidaroma 2016 m. rugsėjo 2 d. Vilniaus rotušėje. Per iškilmingą atidarymą dalyvius ir laureatus sveikins Šv. Kazimiero ordino Didysis Magistras, LDS pirmininkė, dalyvaujančių miestų ir rajonų merai bei kiti garbūs svečiai, vyks šventinis Artūro Noviko džiazo mokyklos vokalinės grupės „Jazz Island“ koncertas.

Projektu „Mano Lietuva“ taip pat siekiama bendradarbiavimo tarp vykdančių organizacijų ir mokyklų ateityje, plėtojant tokio pobūdžio projektus.

Projekto organizatorių inf.

Drobėse – plenerų aidai

Vilniaus Gedimino technikos universiteto bibliotekoje įsikūrusioje „Galerijoje A“ buvo eksponuojama animacinių filmų režisierės ir dailininkės Ievos Bunokaitės tapybos darbų paroda „Iš plenerų“.

SIGUTĖ URBONAVIČIENĖ

Atokiau nuo miesto šurmulio įsikūrusi parodų galerija gyvuoja nuo 2005-ųjų. Joje kasmet surengiama po dešimt parodų. Kai kurie autoriai sugrįžta čia ir antrą kartą. Viena iš jų –

Ieva Bunokaitė. 2007 m. dailininkė pristatė parodą „Gėlės ir moterys“, kuri sužavėjo lankytojus spalvomis ir harmonija.

Pakviesta dar kartą surengti parodą „Galerijoje A“, Ieva juokaudama sakė, kad šį kartą visi 22 darbai bus iš „darbo

Ieva Bunokaitė. „Liškiava. Paminklinis stulpas su šv. Agotos skulptūra“.

ir poilsio stovyklų“. Drobės nutapytos skirtinguose pleneruose. Kiekvienas darbas turi savo istoriją.

„Į plenerus pradėjau važinėti prieš gerą dešimtmetį. Visi jie skirtingi, kiekvienas savaip įdomus. Tai puikus laikas darbui. Nauji miestai, nauji išpūdžiai. Štai pleneru Lenkijoje, Ivoničiaus Zdrujaus miestelyje, gyvenome sanatorijoje. Netoli Karpatų, nuostabi gamta, oras, mineraliniai vandenys. Ar galima menininkui atrasti geresnį įkvėpimą, nei panirusį į nepakartojamą gamtos grožį? – sakė Ieva.

Kitą kelionę į Lenkiją 2015-ųjų birželį, į taip pat netoli Karpatų esantį miestelį Sanoką, dailininkė prisimena su šypsena. „Bevažiujant iš autobuso iškrito etiudnikas su visais jame esančiais daiktais. Buvo neramu, kaip reiks be jo išsiversti. Bet nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Vienuolyno, kuriame buvome apsistoję, kunigas pasirūpino ir stalu, ir kėde, kad tik būtų patogų tapyti. Smagu paveikluose prisiminti ne tik matytus vaizdus – juose išlieka ir geri prisiminimai apie sutiktus žmones.“

Iš plenero, vykusio Gardine (Baltarusija), autorė parsivežė puikų spalvingą triptiką. Sanatorija, kurioje gyveno dailininkai, įsikūrusi netoli karjero, kurio vanduo keisdavo spalvą priklausomai nuo paros laiko. Kaip sako pati dailininkė, tas triptikas jai primena žmogaus gyvenimą, griovio kraštą, pavaizduotas paveikluose, – tarsi širdies kardiogramos linija. O viename iš paveikslų tolumoje nutapyti namai autoriui primena žemaitišką posakį – „va, koks gražus gyvenimas“.

Didžiausias atradimas parodos autoriui – Druskininkų pleneras, skirtas M. K. Čiurlionio 140 gimimo metinėms, per kurį ji pamilo Liškiavą su Nemuno vingiu ir dominikonų vienuolyno ansambliu. Kartu su kolegomis iš Latvijos vis važiuodavo į mažą Dzūkijos kaimelį niekaip negalėdami atsigręžti vėlyvojo baroko ansambliu ant Bažnyčios kalno.

Parodos ekspozicijoje lankytojai grožėjosi Ievos nutapyta Liškiavos bažnyčia ir paminkliniu stulpu su šv. Agotos skulptūra.

„Prie visų šių paveikslų dar galima sugrįžti ir juos dailinti. Kiti tarnauja kaip medžiaga ateities darbams. O kol kas dar norisi keliauti, matyti, pažinti ir pagavus akimirka tapyti iš natūros vis naujas drobes“, – prisipažino Ieva Bunokaitė.

***

Ieva Bunokaitė – režisierė, dailininkė, animatorė, knygų iliustratorė. 1991–1996 m. studijavo Vilniaus dailės akademijoje. Nuo 1992 m. dirbo Lietuvos kino studijoje animacinių filmų dailininke režisierė. 1985–1991 m. Tautodailininkų sąjungos narė, Kinematografijos sąjungos nare tapo 1997 m., Dailininkų sąjungos narė – nuo 2001 m.

Sukūrė 12 animacinių filmų – „Gudri lapė“ (1995), „Lapė ir vynuogės“, „Labanakt“, „Mataušo nutikimai“ (1996), „Liucija“ (1997), „Kelionė į dailės pasaulį“ (1998), „Bičių piemu“ (1999), „Ciao Bambino“ (2001), „Aš ateinu pas tave“ (2002), „Kas tu esi“ (2006), „Iš kur ateina pasakos“ (2008), „Grožio paslaptis“

„Individualistų“ pavasario impresijos

← pradžia 3 psl.

Pasak ilgamečio „Individualistų“ grupės pirmininko A. Kiaugos, žmonių charakterių suderinamumas, tolerancija yra labai svarbūs dalykai. Ne paslaptis, kad dalis dailininkų nevažiuoja į plenerus sužinoję, kad ten bus vienas arba kitas nedraugiškai nusiteikęs kolega.

„Šiuo atžvilgiu „Individualistai“ – viena iš stabilesnių kūrybinių grupių, susigyvenę per ilgus metus. Važiudami į plenerus jie žino, jog susiburia į laikiną bendruomenę, suranda kompromisą, draugauja, išmoka palaikyti vienas kitą. Puiki nuotaika, supratimas menininkui yra ne mažiau svarbūs veiksniai nei kūrybinis įkvėpimas“, – teigė plenero organizatorius A. Kiauga.

***

INDIVIDUALISTAI – profesionalių Lietuvos dailininkų grupė, 1993 m. subūrusi įvairaus braižo, skirtingų kartų menininkus, neabejingus savo krašto

(2009). Visi animaciniai filmai rodyti animacinių filmų festivaliuose Osle, Rygoje, Almatoje, Maskvoje, Ukrainoje, Lietuvoje „Kino pavasaryje“, „Tindi Rindi“, Venecijos bienalėje ir kitur.

Iliustravo 18 vaikiškų knygelių, S. Imbrasienės poezijos knygą „Kaip danguje gilū“, J. Palonio poezijos knygėlę „Lūkesčių lietus“, J. Lauciaus pasakų knygą „Trečio brolio sugrįžimas“, nutapė 7 freskas Justiniškių mokykloje.

Žiūri narė Animacinių filmų festivalyje „Aukštinė žuvelė“ Maskvoje (2001), vaikiškų animacinių filmų festivalyje „Tindi Rindi“ (2010).

2010 m. Klaipėdoje (rezidentūroje) su vaikais sukurtas animacinis filmas „Kaip pasisveikina laivai“ ir 2015 m. taip pat kartu su vaikais – „Egipto katės gelbsti Vilnių“.

Dailininkė surengė 38 personalines parodas, dalyvavo daugiau nei pusšimtyje bendrų parodų ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

kultūrai, istorijai, jaučiančius prigimtinių ryšių su etninėmis šaknimis ir ieškančius kelių, kaip moderniai integruoti paveldėtas tradicijas į šiuolaikinės dailės raidą. Pagarbą kultūros tęstinumui liudija ir grupės pavadinimas, perimtas iš 1939 m. Lietuvoje veikusios „Individualistų“ sekcijos, vienijusios žymius to meto dailininkus, kurių nemaža dalis – arsininkai bei jų pasekėjai, padėję modernizmo pagrindus nacionalinei Lietuvos dailei. „Individualistai“ tęsia jų idėjas bei prieškarui suformuotos ekspresyvos lietuviškos tapybos tradiciją, siekia atgaivinti menininko savitumo ir išskirtinumo reikšmę, platinio kūrybos pasaulio svarbą. Individualiai interpretuodami moderniąją tapybą, sekdami pasaulinės dailės tendencijas, jie stengiasi neprarasti sąsajų su mūsų mažos šalies tautiniu identitetu, neištirti globalizuotoje, nuolat kintančių meno procesų erdvėje.

Requiem prabėgusiam laikui

Pamėnkalnio galerijoje atidaryta Povilo Ramanausko kūrybos paroda „Buitis“, pasak autoriaus, tai meno ir kasdienybės vaidmenų susikirtimo refleksija, abiejų šių gyvenimo sričių ir jų reikšmių palyginimas.

ONA GAIDAMAVIČIŪTĖ

„Parodos idėja gimė sustojusio laiko erdvėse, kuriose galiu pamatuoti atstumą tarp buities ir kūrybos. „Juzėje“, Kauno buities namuose esančioje studijoje, tyrinėju buities ir kūrybinės aplinkos susipynimo situacijas, sureikšmindamas ir mistifikuodamas buities vaizdinius“, – teigė menininkas.

Povilas Ramanauskas (g. 1987 m.) yra jaunosios kartos vizualaus meno kūrėjas iš Kauno, dalyvaujantis šiuolaikinio meno parodose ir projektuose Lietuvoje bei užsienyje. Pagrindinė jo kūrybos sritis – šiuolaikinė tapyba ir tapybos praplėtimo paieškos, strategijos.

Vos tik pamačius parodą, apima slogučio jausmas. Parodą formuoja instaliacijos, sukurtos iš buities daiktų, artefaktų. Lankytojus pasitinka pakabinta tuščia vidurinė medinė širdelė, o apačioje jos – gvazdikai, tai – nelyg requiem praeičiai.

Eksponuojami ir su kūryba, ir su kasdienybe susiję objektai: paveikslų rėmai, sudužę veidrodžiai, apšviesti lempų, sovietmetį menantys daiktai, Kauno buities namų studijos durys („Buitis“), iškarpos iš sovietmečio laikraščių. Tai – savo vertę jau praradę „relikvai“ iš Kauno buities namų studijos, o jų eksponavimas kuriant instaliacijas – nelyg bandymas atgaivinti mirusią praeitį (Kauno buities namai nebeveikia). Ta praeitis – kažkuo skaudi, žei-

P. Ramanausko bandymas iš padrikų objektų kurti vizualią visumą liudija postmodernų požiūrį į kūrybą.

džianti (stiklo šukės, sudužę veidrodžiai), bet ir sava. Pasirodo, dailininko tėčiui teko dirbti buities namų kombine.

Niūrumu, sąstingiu dvelkia ir abstraktus masyvus juodatonis vertikalus paveikslas „Aidas“, užimantis erdvę vos ne iki lubų. Paveikslas prispaudžia mote-

riškus batelius. Tai galima suvokti ir kaip žaidybišką elementą, ir kaip aplinkos (sovietmečio) „spaudimą“. Kaip kontrastas vertikaliai paveikslui plokštumai šalia šio paveikslu eksponuojama iš aliuminio ir medžio sukurta juosta – „Horizontas“. Gal tik interaktyvi, taip pat pavadinta

vaizdo instaliacija „Horizontas“, kurioje – šniokščianti Baltijos jūra, visai sustingusiai, statiškai parodos erdvei suteikia tam tikros gyvybės, judėjimo.

Paroda žavi konceptualumu, asociatyvumu. Simboliška instaliacija „Lova“, kurioje – be sovietmečio laikraščių iškarpa, medžiagų atraižos, stiklo duženos. Sovietmečiu juk bandoma viską išprausti į tam tikrus ideologinius rėmus lyg į Prokrusto lovą. Patys eksponuojami objektai, eksponavimo būdas – bandymas iš padrikų objektų kurti vizualią visumą – liudija postmodernų požiūrį į kūrybą. Kaip tik postmodernistinei vaizduotei būdingas (beje, ir šioje parodoje akivaizdus) fragmentiškumas, žaidybiškumas, ribų tarp praeities ir dabarties, tarp naujumo ir senumo, tarp kūrybos ir gyvenimo / buities išnykimas.

P. Ramanausko paroda „Buitis“ Pamėnkalnio galerijoje vyks iki birželio 11 dienos. Parodą iš dalies remia Kauno miesto savivaldybė, Lietuvos kultūros taryba ir Lietuvos dailininkų sąjunga.

Dailininkų sąjungos galerijos – šiuolaikinio meno mugėje „Artvilnius'16“

Sostinės Dailininkų sąjungos galerija tarptautinėje šiuolaikinio meno mugėje „Artvilnius'16“ savo stende pristatė tris lietuvių tapytojus: Romualdą Balinską, Ramūną Čeponą ir Arūnę Tornau. Tai yra menininkai, kuriuos sieja grynosios tapybos tradicija, polinkis į abstraktų menininkų mąstymą ir individualios vidinės patirties paieškos.

Romualdas Balinskas (g. 1959) – ekspresionistinės tapybos atstovas, kurio drobėse autobiografiniai pasakojimai su-

sipina su paradoksalia sapno logika. Mugėje pristatomuose menininko kūriniuose abstrakti forma galynėjasi su atpažįstamos tikrovės vaizdiniais; jo darbuose naratyvą kuria saviti personažai, objektai ir erdvės.

Tapytojo ir grafiko Ramūno Čeponio (g. 1958) kūrybai būdinga ekspresyvi, bet kartu santūri plastinė kultūra, stiliaus minimalumas ir kontempliatyvi kalba. Jo išgrynintų formų darbuose skleidžiasi nuorodos į mistiškumą, meditaciją ir kitas religines bei dvasines

kategorijas. Mugėje autorius eksponeus naujausias abstrakcijas iš pastaraisiais metais tęsiamos slėpinių ciklo.

Tapytoja Arūnė Tornau (g. 1956) tapyboje per gamtos reiškinių motyvus tiria moters gyvenimo patirtis. Ši tema autoriui atrodo aktuali ir egzistenciniu poetiniu požiūriu, ir kaip paralelė šiuolaikinės (eko)feministinės tradicijos kontekste. Subtiliuose menininkės kūriniuose dominuoja efemeriški, nykstantys vaizdiniai – spalvų blukimo, daiktų dūlėjimo, pėdsakų nykimo, kaitos motyvai.

LDS Paveikslų skyriaus galerija „Galerija XX“ tarptautinėje šiuolaikinio meno mugėje pristatė tapytoją Ramūną Grikevičių.

Ramūnas Grikevičius (g. 1963) Lietuvos dailės scenoje matomas beveik tris dešimtmečius, nuo 1986 metų dalyvauja grupinėse parodose, tarptautiniuose simpoziumuose, pleneruose, rengia personalines parodas.

Meno mugės metu „Galerija XX“ eksponeus pastarųjų kelerių metų dailininko drobes. Šiuos tapybos darbus vienija ironiškas požiūris į savo asmeninį gyvenimą. Paveikluose nagrinėjamas buities ir būties santykis, mėgaujamas jų derme. Autoironiją ir autorefleksiją atspindi paties autoriaus teiginys, jog „kiekvienas paveikslas yra atskira istorija, dažnai labai asmeniška. Kompoziciją konstruoju iš mano realybėje dominuo-

jančių simbolių, atsitikusių įvykių, matytų vaizdų, kurie drobėje įgauna naujas daugiabriaunes prasmes“.

Pasak menotyrininko Virginijaus Kinčinaičio, „jau savo kūrybos pradžioje Ramūnas Grikevičius išsiskyrė itin originalia figūratyvine savo tapybos kūrinių plastika, kuriai būdingas individualizuotas dramatiškumas ir fragmentiškas formų poetiškumas. Šio menininko tapyba vienu metu ir tradiciška, ir novatoriška. Tradiciška savo pastangomis išnaudoti turtingą tapybos technikos palikimą, novatoriška savo temomis ir šiuolaikinį pasaulį perteikiančiomis nuotaikomis.“

„Dailėraščio“ inf.

LDS narių jubiliejai

Birželis

Diana BENEŠIŪNAITĖ 1956 06 01 – 60 metų
Romualdas NAVICKAS 1946 06 01 – 70 metų
Juris BERGINS 1961 06 03 – 55 metai
Ričardas ZDANAVIČIUS 1956 06 03 – 60 metų
Kęstutis MUSTEIKIS 1956 06 05 – 60 metų
Dalia Lidija MATAITIENĖ 1936 06 06 – 80 metų
Aloyzas STASIULEVIČIUS 1931 06 08 – 85 metai
Robertas ANTINIS 1946 06 09 – 70 metų
Asta VASILIAUSKAITĖ 1961 06 09 – 55 metai
Rimantas SAKALAUSKAS 1951 06 10 – 65 metai
Vidas BIZAUSKAS 1961 06 11 – 55 metai
Vytautas JURKŪNAS 1946 06 11 – 70 metų
Jurgis VROBLEVIČIUS 1946 06 13 – 70 metų
Nijolė ADAMONYTĖ 1956 06 18 – 60 metų
Svajūnas ARMONAS 1951 06 20 – 65 metai
Leonas (Linus) KATINAS 1941 06 22 – 75 metai
Jūratė NEIMANTIENĖ 1966 06 24 – 50 metų
Eglė BIČKIENĖ 1966 06 28 – 50 metų
Antanas DAMIJONAITIS 1956 06 29 – 60 metų

Naujienos

EKSLIBRISŲ, SKIRTŲ RUMUNŲ POETUI GEORGE'UI BACOVIA (1881–1957), PARODA

Menininkai iš viso pasaulio kviečiami dalyvauti parodoje. Bacau regiono biblioteka organizuoja tarptautinę ekslibrisų parodą „George Bacovia – Plumb 1916–2016“, skirtą pažymėti vieno svarbiausių rumunų modernizmo poetų 100 metų nuo pirmos jo žymios knygos „Švinas“ publikacijos, o taip pat – paminėti 135 metų jo gimimo sukaktį.

- Parodai pateikiamų darbų skaičius nėra ribojamas – kiekvieno darbo pateikiama po 3 kopijas;
- Mažosios grafikos kūrinių turi būti atlikti pagal visas ekslibriso kūrimo taisykles (būtina nurodyti dedikaciją);
- Priimamos įvairios ekslibriso technikos, išskyrus monotipijas ir fotokopijas;
- Maksimalus pateikiamo kūrinių dydis 14x14 cm;
- Kiekvienas darbas turi būti pasirašytas kitoje kūrinių pusėje pieštuku: nurodyti autoriaus vardą, pavardę, adresą, sukūrimo metus, techniką, dydį, atspaudų numerį;
- Atsiųsti kūrinių negražinami.

Kūrinius siųsti iki 2016 m. rugpjūčio 30 d. (galios pašto spaudu data) adresu: Biblioteca Județeană „Costache Sturdza” Bacău Str. Aleea Parcului, Nr. 9, Bacău, Cod 600043, ROMANIA
For the “Ex Libris Exhibition Plumb”

KVIEČIAME DALYVAUTI 4-OJOJE VILNIAUS KERAMIKOS MENO BIENALĖJE

Paroda „Molis ir ...“ bus atidaryta LDS „Arkos galerijoje“ 2016 m. rugsėjo 27 d.

Paraiškos priimamos iki 2016 m. liepos 11 d. Dalyvių paraiškas su užpildyta anketa (rasite LDS tinklalapio skiltyje KONKURSAI) ir geros kokybės kūrinių nuotraukas **siųsti tik el. paštu:** raudonius@gmail.com.

Paroda – konkursinė. Darbus atrinks specialiai šiam renginiui sudaryta žiuri. Laukiami jūsų kūrinių, sukurti per pastaruosius dvejus metus ir iki tol neeksponuoti kitose parodose. Parodos organizatoriai pageidauja, kad keraminės medžiagos kūrinyje sudarytų ne mažiau kaip 50 procentų.

AKVARELĖS BIENALĖS „BALTIJOS TILTAI. Kryptys ir iššūkiai“ ATRANKA

Paraiškos priimamos iki liepos 15 d. Atrankos rezultatai bus paskelbti iki 2016 m. rugpjūčio 15 d., parodų atidarymai numatomi 2016 m. spalio 12–15 d. Planuojamos projekto vietos: Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Paveikslų galerija (K. Donelaičio g. 16, Kaunas), galerija „Meno forma“ (Savanorių pr. 166, Kaunas), galerija „Balta“, (M. Valančiaus g. 11, Kaunas).

Sąlygos projekto kandidatams:

- Paraiškas turi sudaryti:
  - užpildyta anketa (forma pridedama),
  - kūrybinė biografija (CV),
  - portretinė autoriaus foto,
  - skaitmeninės kūrinių nuotraukos (kokybės ne mažiau nei 300 dpi, CMYK, failo dydis iki 5 MB), atrinktų darbų nuotraukos bus naudojamos parodos kataloge.

2. Galite siųlyti iki 5 kūrinių; pageidautina, kad viena kūrinių kraštinė būtų ne mažiau kaip 50 cm.

3. Kūrinių sukūrimo data – ne senesnė kaip 2014 m.

Kitos sąlygos:

- Visi projekto kandidatai bus elektroniniu paštu informuoti apie atrankos komisijos darbo rezultatus iki 2016 m. rugpjūčio 15 d.
- Atrinkti kūriniai turės būti atsiųsti iki 2016 m. rugsėjo 15 d. (pašto adresu nurodysime papildomai). Kūrinių siuntimo išlaidas apmokės autoriai. Jeigu atsiunčiant darbus yra taikomi papildomi (muito ir pan.) mokesčiai – juos taip pat apmoka siunčiantis darbus asmuo (autorius).
- Darbus siųsti be rėmų, lengvose pakuotėse.
- Po parodos kūriniai bus išsiųsti autoriams kartu su parodos katalogu kiekvienam dalyviui. Kūrinių ir katalogų siuntimo išlaidas apmokės organizatoriai.
- Dalyvavimo atrankoje mokesčiai (sumokamas pateikiant darbus atrankai) – 10 EUR.
- Parodos dalyvio mokesčiai autoriams iš Lietuvos – 20 EUR (nepriklausomai nuo kūrinių skaičiaus), kitiems – 40 EUR.

Paraiškas siųsti el. paštu: akvarele@baltijostiltai.lt. Dalyvio anketą rasite LDS tinklalapio skiltyje KONKURSAI.

9-OJI TARPTAUTINĖ MAŽOSIOS GRAFIKOS TRIENALĖ VILNIUS 2016

Kviečiami Lietuvos ir užsienio menininkai. Parodą rengia Vilniaus grafikos meno centras (VGMC), Lietuvos dailininkų sąjungos Vilniaus grafikų skyrius. Kuratorės Nijolė Šaltenytė, Elena Grudzinskaitė. Paroda vyks VGMC LDS galerijoje „Kairė–dešinė“ (Latako g. 3, Vilnius), 2016 m. spalio 4–29 d.

Kūrinius siųsti iki 2016 m. liepos 31 d. adresu: Vilniaus grafikos meno centras

9-oji tarptautinė mažosios grafikos trienalė Latako g. 3, 01125 Vilnius, Lietuva

Priėmimo sąlygos:

- Kiekvienas autorius gali siųsti iki 6 kūrinių, sukurtų nuo 2013 metų;
- Priimamos visos grafikos technikos, įskaitant ir skaitmeninę spaudą. Kūrinių sukurti monotipijos technika ir kopijavimo įrenginių pagalba nebus priimami;
- Kūriniai turi būti neįrašyti ir nepasportuoti;
- Atspaudai turi būti pasirašyti. Antroje atspaudu pusėje turi būti didžiosiomis raidėmis pateikta autoriaus vardas, pavardė, kūrinių pavadinimas, technika, sukūrimo metai, kūrinių išmatavimai;
- Atspaudų popieriaus formatas negali viršyti nustatytų 30x22 cm išmatavimų;
- Kūriniai, neatitinkantys šių reikalavimų, nebus priimami.
- Lietuvos autoriams dalyvio mokesčio nėra. Bus leidžiamas išsamus parodos katalogas. Parodos dalyviai katalogą gaus nemokamai. Parodos dalyviai bus apdovanoti premijomis, rėmėjų įsteigtais prizais ir diplomais. Kūrinių vertins organizatorių sudaryta profesionalių menininkų ir dailėtyrininkų komisija. I vietos premija – 500 EUR, II vietos – 300 EUR, III vietos – 200 EUR. Dalyvio anketą galite rasti LDS tinklalapio skiltyje KONKURSAI.

Informacija: VGMC tel. 8 5 261 1995, el. paštas grafcentras@gmail.com; Nijolė Šaltenytė – tel. +370 686 37054, el. paštas nijole@bmf.lt; Elena Grudzinskaitė – tel. +370 618 77175, el. paštas grudzinskaitė.elena@gmail.com.

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖ SKELBIA SKULPTŪRŲ IDĖJŲ KONKURSĄ

„KAUNO AKCENTAI“

Skulptūrų idėjų konkurse centrinė miesto dalis suskirstyta į 10 zonų, besidriekiančių nuo Ramybės parko iki Santakos. Savo idėjas autoriai turėtų numatyti konkrečiai vietai. Kiekvienoje konkurse dalyje bus paskelbtas nugalėtojas, kuriam atiteks 1 tūkst. eurų premija. Kiek skulptūrų ar kitokių meninių akcentų šįmet bus įgyvendinta, paaiškės po idėjų konkurso. Joms įgyvendinti šių metų miesto biudžete numatyta 170 tūkst. eurų.

Pasiūlymus galite teikti dešimčiai skirtingų zonų, išsidėsčiusių Kauno miesto centre ir senamiestyje. Kiekvienai iš jų turi būti parengti skirtingi skulptūrų projektai. Kiekvienoje iš dešimties zonų bus išrinkta po vieną laimėtoją, kuriam atiteks 1 tūkst. eurų premija.

Idėjų autorių nevaržo jokie apribojimai. Svarbiausia, kad sumanymai derėtų prie bendro urbanistinio vaizdo, būtų unikalūs, pabrėžtų miesto savitumą ir neprasilenktų su dorovės normomis bei įstatymais.

Konkurse gali dalyvauti visi. Idėjoms teikti neprivalomas architektūros, dailės, dizaino ar kitos meno rėmėjų išsilavinimas. Konkurse nugalėjusios idėjas jų autoriai galės įgyvendinti patys arba patikėti jų realizavimą kitiems profesionaliems skulptoriams.

Idėjų vertinimas pirmajame etape vyks neatskleidžiant jų autorystės, kad visų konkurso dalyvių galimybės būtų lygios. Idėjų autoriai paaiškės tik antroje konkurso dalyje, išrinkus geriausius projektus. Pagrindiniai idėjų vertinimo kriterijai: originalumas, dermė su supančia aplinka (pagal numatytą konkrečią vietą zonoje), estetiškumas, skulptūros patvarumas ir ilgaamžiškumas bei ekonominis pagrįstumas.

Idėjas konkursui pateikti iki liepos 25 d. Paraiškų teikėjams numatytos konsultacijos ir pagalba, dėl to dalyvavimo konkurse taps paprastesnis.

Trumpa instrukcija:

- Atsisiųsk konkurso sąlygas <https://goo.gl/zj1Q7u> (skiltis – pirkimo dokumentai);
- Atidžiai perskaityk konkurso sąlygas;
- Registruokis viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje <https://goo.gl/5bX7Hi>;
- Sek atnaujinančią informaciją viešųjų pirkimų sistemoje <https://goo.gl/zj1Q7u>;
- Parank projektą;
- Atsiųsk projektą **iki liepos 25 d. 14 val.** adresu Laisvės al. 92 (147 kab.), 44251 Kaunas
- Atkreipk dėmesį į 39 ir 40 konkurso sąlygų punktus – pateikiamus dokumentus;
- Lauk rezultatų – konkurso idėjos, nežinant jų autorių, bus pradedamos vertinti nuo liepos 25 d. Įvertinus visus projektus, bus atplėšiami vokai su projektais pateiktais dalyvių vardais. Sužinojus idėjų autorius, bus skelbiami laimėtojai.
- Planuojama, kad šįmet bus įgyvendintos mažiausiai kelios konkursui pateiktos idėjos.

Daugiau informacijos: akcentai.kaunas.lt, el. paštu jurate.baniuliene@kaunas.lt arba tel. 8 37 424 392.

KONKURSAS PAMINKLUI VYTAUTO KOCHANAUSKO ATMINIMUI ĮAMŽINTI

Vytautas Kochanauskas – ilgametis Kybartų futbolo klubo „Sveikata“ žaidėjas bei treneris. V. Kochanauskas gimė 1925 m. gruodžio 7 d. Lietuvos pasienio miestelyje Kybartuose. Ankstyvoje jaunystėje pradėjo dirbti geležinkeliniu ir dažnai lankydavosi kitoje Lieponos upelio pusėje įsikūrusiame Prūsijos miestelyje Eitkūnuose. Čia futbolas iš Vokietijos didmiesčių Karaliaučiaus, Berlyno atėjo XI–XX a. sandūroje. Noras žaisti ir stebėti „Sveikatos“ ir Eitkūnų komandų rungtynes visada veikė kaip adrenalinas, todėl Vytautas brisavo per upelį pažaisti futbolą su vokieťukais ir žydais. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Vytautas subrendo kaip universalus sportininkas. Baigęs sportininko karjerą Vytautas ir toliau liko „Sveikatoje“, tapo komandos treneriu. V. Kochanauskas neįgijo specialaus trenerio išsilavinimo, tačiau greitai mokėsi, daug skaitė, važinėdavo į Kauno KKI, konsultavosi, susirašinėdavo su futbolo žinovais. Tapo netgi „Sveikatos“ ledo ritulio komandos treneriu. Per trenerio karjerą išaugino ne vieną talentingą sportininką. Jis mirė 1986 m. Iki šios dienos V. Kochanauskas yra visų kybartiečių širdyse. Tik jo dėka futbolą Kybartuose pamilo visi ir futbolas čia gyvuoja ir šiandien.

Paminklui statyti siūloma Kybartų miesto Saulės progimnazijos stadionas. Vytauto Kochanausko atminimo įamžinimo paminklas turėtų būti pastatytas iki Kybartų „Sveikatos“ 100-mečio minėjimo 2019 m. gegužės mėn.

Užduotis – sukurti meno kūrinių (gali būti reljefas) Vytauto Kochanausko atminimui įamžinti, tinkantį užduotai erdvei. Skulptūrai turi būti naudojamos aplinkos poveikiui atsparios medžiagos (bronzos, nerūdijantis plienas, granitas). Turi būti įrašyti Vytauto Kochanausko žodžiai: „Sportui reikia ne pinigų ir šlovės, sportas – ne vien pergalei ir pralaimėjimui. Svarbiausia išlaikyti sportinę dvasią, patriotiškumą ir meilę pasirinktai sporto šakai. Visi kiti reikalai eina į kitą planą.“ Pateikti aplinkos tvarkymo (apšvietimas, sklypo formavimas, mažosios architektūros elementai) sprendinius. Turi būti pateikta preliminarinė projekto įgyvendinimo kaina.

Konkursui pateikiama medžiaga:

- Aiškinamasis raštas, kuriame pateiktas projektų apibūdinimas, medžiagiškumas, projekto įgyvendinimo kaina ir įvykdymo terminas.
- Maketas.
- Vaizdinė informacija / vizualizacija esamoje aplinkoje.
- Detalizacijos (savo nuožiūra).
- Skaitmeninė laikmena (kompaktiniame diske CD), kurioje turi būti įrašyta visa pateikta medžiaga (planšetės ir aiškinamasis raštas) pdf formatu. Aiškinamasis raštas, maketo nuotrauka ir planšetės turi būti įrašyti atskirame dokumente.
- Dalyviai savo nuožiūra gali pateikti papildomą medžiagą reikalingą koncepcijai išryškinti.

Medžiagą pateikti iki 2016 m. rugpjūčio 31 d. Konkurso nugalėtojas bus paskelbtas iki 2016 m. spalio 31 d. Su konkurso nugalėtoju bus pasirašoma autorinė meno kūrinių sukūrimo sutartis, II vietos nugalėtojui bus sumokėta 200 EUR, III vietos – 100 EUR suma.

Papildoma informacija: Audrius Paškevičius – tel. 8 65 543 817, el. paštas sveikata2@gmail.com.

PARODOS

VILNIUS

Pamėnkalnio galerija (Pamėnkalnio g. 1)

2016 05 20–2016 06 11
BUITIS
Povilo Ramanausko kūrybos paroda

Dailininkų sąjungos galerija (Vokiečių g. 2)

2016 06 01–2016 06 22
BALOS
Romualdo Balinsko kūrybos paroda

Šv. Jono gatvės galerija (Šv. Jono g. 11)

2016 06 01–2016 06 23
BARRICADES 25. ORIGINS
Tarptautinė Baltijos šalių menininkų paroda, skirta Laisvės barikadų 25-mečiui

Galerija „Kairė–dešinė“ (Latako g. 3)

2016 05 31–2016 06 25
AUTENTIŠKUMAS
Jaunųjų Kroatijos menininkų paroda

Galerija „Arka“ (Aušros vartų g. 7)

2016 06 07–2016 06 25
TEXTILĖ: SIELAI IR KŪNUI
7-oji Lietuvos tekstilės meno bienalė

LDS parodų salė (Vokiečių g. 4/2)

2016 05 31–2016 06 23
VEIDAI IR MINTYS
Grytės Pintukaitės ir jos mokinės Saulės Žaliukaitės paroda

KAUNAS

Galerija „Meno parkas“ (Rotušės a. 27)

2016 06 09–2016 07 05
SPRENDINIAI
Jūratės Kadusauskaitės paroda

2016 06 08–2016 07 05
BESISKLEIDŽIANTI FOTOGRAFIJA
Vakarų Vokietijos dailininkų sąjungos paroda

KLAIPĖDA

„Klaipėdos galerija“ (Bažnyčių g. 6)

2016 06 02–2016 06 30
PO SPAUDIMU (UNDER PRESSURE)
Dainos Vanagaitės Belžakienės paroda

„Klaipėdos galerijos“ filialas „Herkaus“ galerija (H. Manto g. 22)

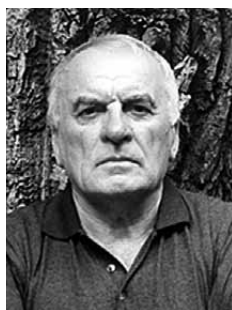
2016 05 20–2016 06 16
ŠEŠĖLIO ŠVIESA
Vytenio Lingio tapybos paroda

PANEVĖŽYS

Galerija „XX“ (Laisvės a. 7)

2016 06 03–2016 06 21
JAUSENOS
Daivos Ložytės skulptūrinių kompozicijų paroda

In memoriam

Tapytojas, dailės pedagogas
JUOZAPAS MILŪNAS
(1933 08 11–2016 05 09)

Leidžia Lietuvos dailininkų sąjunga
Išleidžiamas vieną kartą per mėnesį, tiražas 500 egz.

Redaktorė Lilija Valatkienė
El. paštas: info@ldsajunga.lt; dailerastis.lds@gmail.com
Tel. +370 674 89700

www.ldsajunga.lt
www.facebook.com/lietuvosdailininkusajunga